

LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖ
KOMMUNIKATIONSMINISTERIET

Hallituksen esitys laiksi liikenteen palveluista annetun lain muuttamiseksi ja siihen liittyviksi laeiksi (HE 66/2025)

Ehdotetut muutokset

- 1) Liikennepalvelulaissa säädettäisiin seikoista, joiden perusteella rautatieliikenteen toimivaltaisten viranomaisten alueellisen toimivallan muuttamista arvioitaisiin. Toimivaltamuutokset tehtäisiin kuntien ja kaupunkiseutujen aloitteesta.
 - 2) Liikenne- ja viestintäministeriöllä nykyisin oleva rautatieliikenteen toimivalta ehdotetaan siirrettäväksi Liikenne- ja viestintävirastolle. Muutoksen vuoksi rautatiealan sääntelyelin siirrettäisiin Kilpailu- ja kuluttajaviraston yhteyteen, jotta varmistetaan sen EU-sääntelyn edellyttämä riippumattomuus.
 - 3) Liikennepalvelulakiin ehdotetaan muutoksia, joilla tarkennettaisiin rautatie- ja metroliiikenteen sopimusten sekä raitiovaunu- ja linja-autoliikenteen käyttöoikeussopimusten tekemiseen liittyviä menettelysääntöjä.
 - 4) Liikennepalvelulakiin tehtäisiin tieliikenteen toimivaltaisia viranomaisia koskeva muutos, jolla liitettäisiin Hailuodon kunta Oulun kaupungin toimivalta-alueeseen.
- Esitys liittyy valtion vuoden 2026 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä. Esityksessä ei ehdoteta nykyisten joukkoliikennetukien lisäämistä.
 - Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.1.2026.

Taustatietoa

- EU-säätely: Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1370/2007 rautateiden ja maanteiden julkisista henkilöliikennepalveluista sekä neuvoston asetusten (ETY) N:o 1191/69 ja (ETY) N:o 1107/70 kumoamisesta (*palvelusopimusasetus*) määrittelee, miten toimivaltaiset viranomaiset voivat varmistaa sellaisten julkisen henkilöliikenteen yleishyödyllisten palvelujen tarjoamisen, jotka ovat muun muassa monilukuisempia, luotettavampia, korkealaatuisempia tai edullisempia kuin palvelut, joita voitaisiin tarjota pelkästään markkinoiden ehdoilla.
- Kansallisesti *liikennepalvelulaki* määrittelee palvelusopimuksessa tarkoitetut rautatieliikenteen toimivaltaiset viranomaiset.
 - Voimassa oleva 182 §: *Liikenne- ja viestintäministeriö* sekä omalla toimivalta-alueellaan *Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä* ovat palvelusopimusasetuksessa tarkoitettuja toimivaltaisia viranomaisia rautatieliikennettä koskevissa asioissa. Muuta raideliikennettä koskevissa asioissa toimivaltaisia viranomaisia ovat 181 §:n 2 ja 3 momentissa mainitut kunnalliset ja seudulliset viranomaiset omalla toimivalta-alueellaan.

Tavoitteet

- 1) Tavoitteena on luoda puitteet rautatieliikenteen toimivalta-alueiden muutoksille ja siten mahdollistaa viranomaisten järjestämä ostoliikenne rautateillä. Mahdollistamalla julkisesti tuetun ostoliikenteen järjestäminen uusille toimivaltaisille viranomaisille voidaan lisätä kilpailua Suomen raideliikennemarkkinalla.
- 2) Siirtämällä rautatieliikenteen toimivalta Liikenne- ja viestintävirastolle parannettaisiin eri liikennemuodoilla järjestetyn julkisen liikenteen tehokkuutta ja yhteensovittamista valtion järjestämässä lento-, juna- ja linja-autoliikenteessä.
- 3) Nykyisiä liikennepalvelulain hankintamenettelysäännöksiä ehdotetaan muutettavaksi, jotta toimivaltaisilla viranomaisilla on hankintoihin riittävät ja mahdollisimman johdonmukaiset menettelytapanormit.
- 4) Hailuodon kunnan liittäminen Oulun seudulliseen tieliikenteen toimivaltaiseen viranomaiseen mahdollistaisi synergiahyötyjä alueellisen joukkoliikenteen suunnittelemisessa ja vahvistaisi Oulun seudun joukkoliikenteen eheyttä.

Keskeiset vaikutukset

- Mahdollistavaa sääntelyä: rautatieliikenteen toimivallan mahdollistaminen ei vielä yksistään lisää julkisesti tuettua junaliikennettä. Julkisesti tuettu junaliikenne lisääntyy, jos toimivaltaiset viranomaiset näkevät tarpeelliseksi lisätä junaliikenteen palveluja ja ovat valmiita investoimaan palvelun hankintaan.
- Liikenne- ja viestintäviraston vastuulla olisivat jatkossa valtion tekemät julkisen liikenteen hankinnat tie-, rautatie- ja lentoliikenteessä, jolloin hankinnoista olisi nykyistä helpompaa rakentaa yhteentoimivia kokonaisuuksia.
- Sääntelyelimen virkamiehet siirtyisivät Kilpailu- ja kuluttajavirastoon. Sääntelyelimeen on sijoitettu viisi virkaa, jotka kaikki siirtyisivät Kilpailu- ja kuluttajavirastoon. Siirtoon liittyy määrärahasiirto Liikenne- ja viestintäviraston toimintamenomomentilta Kilpailu- ja kuluttajaviraston toimintamenomomentille.

LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖ
KOMMUNIKATIONS MINISTERIET

Kiitos!